

Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) pozitīvas pārmaiņas. PVN likuma grozījumu ietekme

Matīss Auziņš

Projektu vadītājs nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija

Kristīne Skrastīņa

Vecākā konsultante nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija

Reģistrācijas PVN mērķiem pienākumu nosaka ne tikai Latvijā noteiktais reģistrācijas sliekšnis iekšzemes darījumiem (50 000 EUR), bet arī sniegto pakalpojumu veids citas ES dalībvalsts PVN maksātājam, ja to sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar [PVN likuma](#) 19. panta 1. daļu (par PVN samaksu atbild pakalpojuma saņēmējs), vai saņemto pakalpojumu veids, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar iepriekšminēto pantu. PVN likumā noteikts pienākums reģistrēties PVN mērķiem arī tad, ja uzņēmuma veiktās preču iegādes ES teritorijā kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 10 000 EUR (šobrīd šo sliekšni var izmantot ne tikai iekšzemes, bet arī citas ES dalībvalsts PVN maksātāji).

Reģistrācijas pienākums iepriekš liedza “izbaudīt” MVU statusu. Noteiktas izmaiņas jau stājušās spēkā no 2025. gada 1. janvāra, citas stāsies spēkā 2025. gada 1. jūlijā. Šajā rakstā - par šīm izmaiņām.

Iepriekš jau informējām, no 2025. gada janvāra mazajiem uzņēmumiem, kuri veic pārrobežu darījumus, paredzēta īpaša PVN reģistrācijas kārtība, t.i., tiem piešķir PVN reģistrācijas numuru ar kodu "EX", kas izmantojams vienīgi citā dalībvalstī veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts normatīvo regulējumu. Uzņēmums citās valstīs veiktos darījumus neapliek ar PVN un darījumiem izmanto Latvijā piešķirto PVN reģistrācijas numuru ar kodu EX, kamēr

nesasniedz tur noteikto reģistrācijas sliekšni, vai kamēr tā gada apgrozījums Eiropas Savienībā nav pārsniedzis 100 000 EUR.

Iepriekšminētie grozījumi PVN likumā neatrisināja situāciju, ka MVU zaudēja savu statusu, neskatoties uz savu apgrozījumu, saņemot pat nebūtiskus pakalpojumus no ārvalstīm, vai veicot preču iegādes ES teritorijā, kuru vērtība gada laikā pārsniedza 10 000 EUR. Pašreiz MVU ir pienākums reģistrēties PVN maksātāju reģistrā pirms šo pakalpojumu saņemšanas un turpmāk piemērot PVN visiem saviem veiktajiem darījumiem.

Ar PVN likuma grozījumiem, kuri stāsies spēkā 2025. gada 1. jūlijā, arī šiem MVU piešķirs īpašo PVN reģistrācijas numuru, kuru varēs izmantot tikai un vienīgi PVN maksāšanai par saņemtajiem pakalpojumiem no citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai trešo valstu, teritoriju PVN maksātājiem un preču iegādi ES teritorijā.

Šis numurs neradīs MVU pienākumu maksāt PVN par saviem iekšzemē veiktajiem ar PVN apliekamajiem darījumiem vai piegādātajām precēm līdz brīdim, kad MVU reģistrēsies PVN mērķiem atbilstoši vispārīgajai kārtībai.

Jāņem vērā, ka īpašajā kārtībā reģistrētie PVN maksātāji nevarēs atskaitīt priekšnodokli par iegādātām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Īpašajā kārtībā reģistrētajiem PVN maksātājiem nebūs pienākuma iesniegt PVN deklarāciju par taksācijas periodu. Šiem MVU, kas būs saņēmuši pakalpojumus no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, trešās valsts vai teritorijas PVN maksātājiem, kā arī veikuši preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā, būs jāiesniedz VID paziņojums par PVN samaksu līdz nākamā mēneša 20. datumam no brīža, kad ir saņemts tāds pakalpojums vai ir veikta preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā. PVN jāsamaksā 23

dienu laikā pēc mēneša, kurā noticis darījums. Tāpat visi īpašajā kārtībā reģistrētie PVN maksātāji būs atbrīvoti no pienākuma izsniegt PVN rēķinu par to veiktajiem darījumiem.

Mūsaprāt, šie PVN likuma grozījumi ir vērtējami pozitīvi, jo atvieglos MVU administratīvo slogu, kā arī ļaus plašākam uzņēmumu lokam izmantot MVU priekšrocības.